

kunne befale Nogen at være tilstede. Det Væsentligste er, som sagt, at de ere Vidner. Jeg skal dernæst gjøre opmærksom paa, at, naar der staar, at Politivirigheden skal meddele denne særlige Tilladelse, tænker jeg mig Muligheden af, at en Politivirighed paa et enkelt Sted kunde være mindre human, og da mener jeg, at Vedkommende, der ønsker Afgang, skal kunne indanke Sagen, eller rettere sagt, at ikke alene Politivirigheden skal kunne give denne Tilladelse, men at ogsaa en overordnet Myndighed skal kunne give den, og at isaafald altsaa Politivirigheden paa Stedet skal hvile sig derfor. Blandt saadanne Personer, som jeg mener i Særdeleshed bør have Afgang — jeg taler ikke om Præsenss Repræsentanter, thi om dem mener jeg, at de skulle have Afgang — vil jeg nævne Videnskabsmænd, f. Ex. Fysiologer, som forekomme mig netop at have deres rette Plads ved en Henrettelse. Det har ogsaa været Tilfældet i Sverige, at Professor Frithiof Holmgren ved Upsala Universitet var tilstede ved en Henrettelse. Jeg har fornylig set en Udtalelse af ham om, at han anser Henrettelse med Døe for at være den mest smertefri Dødsmaade. Det kan der være Tvivl om: man veed jo, at de Lærde ere meget uenige om dette Punkt. Jeg mener derfor, at det virkelig er en Opgave for Fysiologerne at finde en smertefriere Maade. Hvad det gjælder om, er jo kun, at den Dødsdømte lider sin Straf, forudsat at man overhovedet vil beholde den. Hvorledes Straffen udføres, er i og for sig et underordnet Spørgsmaal, kun at det sker paa den smertefrieste Maade. Der staar endvidere i Lovforslaget, at den Henrettedes Legeme begraves i Stilhed. Jeg vil ikke tage Brødet ud af Munden paa det ærede Medlem for Njøbenhavns 5te Valgkreds (Goos), da jeg veed, at han har indbragt et Andragende fra Foreningen for Ligbrænding, og at han for saa vidt maasse vil have Noget imod, at det udtryffeligt bestemmes, at Liget begraves i dette Tilfælde; men jeg kunde ogsaa tænke mig, at det kunde ønskes — i den Henseende er jeg ganske enig med det ærede Medlem for Njøbenhavns 5te Valgkreds — at man fik Veilighed til at gjøre Forsøg med den Henrettedes Legeme i Videnskabsens Interesse, f. Ex. ved Ligbrænding. Jeg skal dog slynde mig at tilføie, at jeg naturligtvis forudsætter, at dette ikke skulde have ringeste Indflydelse paa Henrettelsernes Hyppighed. Jeg haaber, at denne sørgelige Straf, naar den overhovedet skal finde Sted oftere, maa blive saa ihælden som muligt. Jeg siger Dette, fordi det forekommer mig, at denne Bestem-

melse om, at den Henrettedes Legeme begraves i Stilhed, i Grunden aldeles ikke har sin Plads i en Straffelov. Det bliver kun en Straffebestemmelse, naar man ser det i Fortidens Lys. Det er vist oprindeligt kommet ind derved, at Forbryderen skulde have en ikke hæderlig Begravelse, og det var denne Begravelse i Stilhed, men det forekommer mig heldigt enten at lade denne Sætning gaa ud eller at sætte, at den Henrettedes Legeme skal bortføres efter Justitsministerens nærmere Bestemmelse. Da er det overladt til den ansvarlige Minister at tage den nærmere Bestemmelse i den ene eller den anden Retning. Jeg antager, at det høie Thing vil prøve dette Lovforslag nærmere i et Udvalg, og det er af Hensyn hertil, at jeg ved denne 1te Behandling har villet fremsætte forskellige Betragtninger, som jeg da haaber, at Udvalget vil tage Hensyn til.

§. Holm: Naar jeg har begjæret Ordet om denne Sag, er det ikke for at gaa nærmere ind paa selve Lovforslaget og endnu mindre for at indlade mig paa det Spørgsmaal, hvorvidt man skal bibeholde Dødsstraffen eller ikke; thi skjøndt jeg ikke er saa diplomatisk som den sidste ærede Taler, at jeg hverken vil sige min Mening til den ene eller til den anden Side — jeg er bestemt for at beholde Dødsstraffen overfor overlagt Mord — er jeg dog enig med ham i, at det ikke vilde være paa sin Plads ved denne Sags Behandling at tage hele dette store Spørgsmaal op til Drøftelse. Hvad de to Forandringer angaar, der foreslaas i den nuværende Henrettelsesmaade, staar det saaledes for mig, at man i det Væsentlige maa være tilfreds dermed, idet det er det, der maa kræves, efter hvad der er foreskaldet i den senere Tid, og det, som den offentlige Mening allerede tilbøielig har udtalt sig for. Men der er et ganske særligt Punkt, som det ligger mig paa Hjerte at faae omtalt ved denne Veilighed, og som jeg har undersøgt, uden at det har været mig muligt at komme til fuldstændig Klarhed, hvorfor jeg skal tillade mig at bringe det frem her. Det er den religiøse Side af Sagen, om jeg saa maa sige, eller rettere Spørgsmaalet om Præstens Forpligtelse til paa Ketterstedet at stille Spørgsmaal til den dødsdømte Forbryder og modtage hans Svar. I Danske Lov findes jo den Bestemmelse, at Præsten ikke blot skal besøge den dødsdømte Misdæder i Fængslet og forberede ham til Døden, men at han ogsaa skal følge med ham til Ketterstedet og der undervise og formane ham og ikke forlade ham, før han er henrettet. Og dette bliver nærmere udblikket i Ritualet. Ritualet bestemmer, at Præsten,